

Koro ok ta pe har ta pe Páu mupinim

Hom ok ta pe Páu ixo. Jesu rehe har a'e pandu pandu ixo, ame'ẽ ke amõ ta putar ym. A'erehe kyndaha pe a'e ke amõ ta kynda raho. A'ep a'e ixo rahã, kome'ẽ paper ke a'e mupinim.

Koro ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ẽ ta pe amõ ta amõ koty mu'e ixo. Kuja: “Jesu katu te ame'ẽ ke a'e. Anĩ. Tupã aja ym a'e” aja mu'e naĩ.

Ame'ẽ mu'eha ke Páu mukanim tar katu, a'erehe a'e mu'e katu. “Jetehar te ke. Jesu Tupã a'e tĩ” aja mu'e katu. “Mã peja pehẽ ke amõ ta muka'u te'e ym” aja Koro ok ta pe har ta pe Páu mupinim.

Jesu kotyhar ta pe: “Ihẽ mu ta” aja Páu pandu.

Koro ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo

Ame'ẽ ta pe paper pinim ke Páu mondo

¹⁻² Pehẽ riki Koro ok ta pe har ta ke. Tupã kotyhar ta ke pehẽ tĩ. Ko pehẽ pe paper pinim ihẽ amondo axo. Ihẽ Páu. Ko Timo ihẽ namõ ixo tĩ. Jande mu aja a'e. Jesu Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ. Aja Tupã putar katu. Kirisutu rehe pejurujar katu tĩ. A'erehe jande mu ta aja pehẽ tĩ.

Mã peja pehẽ rehe Tupã ipy'a katu te hũ. Mã peja pehẽ py'a ke a'e muhury katu. A'e riki jande pái keruhũ.

Myrandu katu rehe pehendu rahã, Jesu rehe pejurujar katu

³ Tupã namõ japandu rahã, pehẽ rehe har japandu. Arahã: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja japandu ipe. Aja te'eha jande. Tupã riki Jesu Kirisutu pái keruhũ. Jesu riki jandema'e sawa'e te.

⁴ Jesu Kirisutu rehe pejurujar katu, aja jahendu, a'erehe: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja Tupã pe japandu. Tupã kotyhar ta rehe pehẽ pepy'a katu, aja jahendu tĩ. A'erehe: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja japandu ipe tĩ.

⁵ Myrandu katu rehe pehendu py rahã, Tupã namõ jurujar katu ame'ẽ ta ixo ta, aja pehendu. Jetehar te ke ame'ẽ. A'erehe Jesu rehe pejurujar katu. Tupã namõ ixo ta, aja pehendu. A'erehe amõ ta rehe pehẽ pepy'a katu tĩ. Tupã namõ pexo ta, ame'ẽ ke pekwa katu. Ame'ẽ ke pehẽ ngi mukanim ym te ta awa. Ywa pe ihĩ katu, ame'ẽja saka.

⁶ Awa ta rehe Tupã ipy'a katu te hũ. Ame'ẽ ke rehe pehendu py rahã, jetehar te ke aja pekwa. A'erehe pehẽ py'a pemuruwak. Pehẽ pexoha katu aja pemuruwak tĩ. Pe, myrandu katu pehẽ koty amõ ta pandu pandu oho. A'erehe amõ amõ ta hendu katu tĩ. Aja kome'ẽ ywy keruhũ rupi tĩ. Myrandu katu pandu pandu oho tĩ. Pe, ngã py'a muruwak tĩ. Ixoha katu aja muruwak tĩ.

⁷ Awa ta rehe Tupã ipy'a katu te hũ, ame'ẽ ke Epar riki mu'e katu pehẽ pe. Jande japy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e tĩ. Jande aja Kirisutu pe a'e paraky ixo tĩ. Tupã je'ẽha ke a'e pandu pandu, ame'ẽ riki ima'e parakyha ke. Pehẽ koty jande jaho ym, a'erehe a'e riki Tupã je'ẽha ke pandu pehẽ pe. (A'erehe pehendu katu ta me'ẽ te'e ehe.)

⁸ Tupã'ã riki pehẽ pepy'a rehe ihĩ katu, a'erehe amõ ta rehe pepy'a katu aja jande pe Epar pandu.

Pehē rehe har Tupā namō japandu pandu

⁹ A'erehe pehē rehe har jahendu rahā, Tupā namō pehē rehe har japandu pandu. Aja te'eha jande. Kuja inamō japandu:

—Jande pái keruhū! Koro ok ta pe har ta pe ma'e ke nde ereputar ame'ē ke emujekwa katu. Nde erekwa katu ame'ē ke Ne'ā muwyr. Ame'ē namō nde ereputar ame'ē ke emujekwa katu ngā pe — aja Tupā namō japandu.

¹⁰ Aja rahā, Tupā putar, aja pexo katu ta kŷ. A'e putar ame'ē ke pema'ema'e ta kŷ tī. Aja rahā, katu ame'ē ke jō pema'ema'e katu ta. Amō we Tupā rehe har pekwa katu te we ta tī. ¹¹ A'e jō riki pyrātā te hū ame'ē ke. Ame'ē pyrātāha namō pehē py'a mā peja a'e mātā katu. Aja rahā, pehē ke amō ta mupyrara rahā, pehē py'ahu te'e pehendu ta kŷ. ¹² Ixotyhar ta pe ma'e katu ame'ē ke a'e me'ē me'ē ta kŷ. A'e ixo ame'ē renda pe me'ē me'ē ta kŷ. Ame'ē renda rupi wera te hū. (Aja rahā, Tupā a'ep ixo, aja mujekwa katu.) “Ihēma'e ta ke” aja a'e pandu, a'erehe ma'e katu ame'ē ke pehē pe a'e me'ē me'ē ta tī. A'erehe jande pái keruhū namō pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pepandu ipe. Pehē rury katuha namō aja pepandu.

¹³ Satana kotyhar ta ke jande kwe. (Ājā ramūi a'e.) Apo Tupā ra'yr koty jande ke Tupā muruwak. A'erehe Ta'yr kotyhar ta ke jande apo 'y. Ta'yr rehe a'e ipy'a katu te. Pe, Ta'yr pandu ame'ē ke rehe jahendu katu jaxo rahā, jande rehe Tupā usak katu. Ymanihar jaxoha aja ym jande apo 'y. Satana kotyhar ta aja jaxo rahā, ymanihar jaxoha

namõ jaxo. Katu ym aja. ¹⁴ Apo anĩ. Ta'yr kotyhar ta ke jande apo 'y, a'erehe Satanama'e pyrãtãha ngi jande ke Ta'yr muhem. Upa jaka'u te'eha ke jama'ema'e. Ame'ẽ ke rehe Ta'yr muhepy. A'erehe jande rehe Tupã ipy'a jywyr katu tĩ.

Kirisutu rehe har

¹⁵ Tupã rehe usak ym te awa. Kirisutu rehe awa usak, a'erehe Tupã rehe usak, ame'ẽja saka tĩ. Tupã a'e tĩ. 'Ar nixói te rahã, pete'e a'e ixo. Upa katu te ma'e ke a'e mujã. Ame'ẽ 'ar koty te we a'e katu te ha ke. ¹⁶ A'e ixo, a'erehe upa katu te ywa rehe ihĩ ame'ẽ ke Tupã mujã. Upa katu te kome'ẽ ywy keruhũ pe ixo, ame'ẽ ta ke mujã tĩ. Awa usak, ame'ẽ ke mujã. Usak ym, ame'ẽ ke mujã tĩ. Kuja awa usak ym ame'ẽ ta ke mujã tĩ. Je'ẽha rahoha ta ke mujã. (Ame'ẽ ta rehe usak ym awa.) Ame'ẽ tama'e kapitã keruhũ ta ke mujã tĩ. (Ame'ẽ ta rehe usak ym tĩ.) Upa katu te ame'ẽ ta ke a'e mujã tĩ. Kirisutu je'ẽha rupi upa katu te mujã. Upa katu te mujã, ame'ẽ kapitã keruhũ te Kirisutu. ¹⁷ Kome'ẽ ywy keruhũ nixói te rahã, pete'e a'e ixo. A'e ixo, a'erehe upa katu te ma'e ke henda pe katu aja ihĩ tĩ. ¹⁸ A'e riki jurujar katu ame'ẽ tama'e kapitã keruhũ. Pe, jurujar katu ehe ame'ẽ ta riki hete aja. Iãkã aja riki Kirisutu. (Aja rahã, ixotyhar ta hendu katu ehe.) A'e riki jurujar katu ehe ame'ẽ ta ke muhã katu. Tupã ra'yr ke a'e. A'e riki manõha ngi kwera katu py uhem. A'erehe upa katu te ma'e ke ihĩ, ame'ẽ ta 'ar koty te we a'e katu te ha ke. ¹⁹ Upa katu te Tupã aja Ta'yr a'e tĩ. Juja katu te a'eta tĩ. Aja Tupã putar katu. ²⁰ Tupã pandu:

—Ihē ra'yr riki upa katu te ma'e ke mukatu ta ihē pe tī — aja.

Myra ngā mupia ame'ē ke rehe Ta'yr manō, a'erehe Tupā hury katu ngā rehe tī. Upa katu te a'e mukatu, hury katu ngā rehe tī. Kome'ē ywy keruhū pe ixo, ame'ē ta rehe hury katu. Ywa rehe ma'e mujā, ame'ē ke ihī. Ame'ē mukatu tī. Ame'ē ta rehe hury katu tī.

Tupā rehe katu ame'ē ta ke pehē apo 'y

²¹ Tupā rehe har pehē py'a pe pekwa ym te pexo kwe. Pexo ai te'e, a'erehe huwajan ta aja pexo. Pehē py'a pe ma'e jaxer ame'ē ke pekwa pekwa pexo tī, a'erehe huwajan ta aja pexo tī. ²² Pe, ehe katu ame'ē ta ke pehē apo 'y, aja pehē ke a'e muruwak. Ta'yr manō, a'erehe pehē ke a'e muruwak katu. Aja rahā, a'e ixo ame'ē pe pehē ke a'e muhyk katu ta. Pehē riki katu te ame'ē ta ke aja a'e muhyk katu ta. Pehē py'a juhyk ame'ē ta aja tī. Pehē ke muhyk katu ta tī. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehē pe aja pehē ke a'e muhyk katu ta tī.

²³ Kuja katu tiki. Jesu rehe tapijar te'e we pejurujar katu pexo rī. Ehe har pejumu'e katu te we pexo rī. Myrandu katu ke pehendu rahā, myja Tupā namō amō ixo katu ta, aja pehendu. Pejurujar katu ehe tī. Tupā namō pexo ta, ame'ē pekwa katuha ke pemukanim ym ta me'ē te'e. Ame'ē myrandu katu ke kome'ē ywy keruhū pe har ta pe amō ta pandu pandu oho. Ame'ē ke ihē apandu pandu axo tī. Ame'ē rehe ihē aparaky axo. Ihē Páu.

Tupāma'e miasu ke ihē

²⁴ Jesu rehe har ngā pe ihē apandu pandu, a'erehe ihē ke amō ta mupyrara. (A'erehe pehē pe katu tī. Ehe har pehē pe kome'ē paper rehe ihē amujekwa tī.) A'erehe ihē ruryha namō ihē py'ahu te'e ahendu. Kirisutu ke amō ta mahy hū. Ame'ē mahyha a'ewan ym we rī. Jurujar katu me'ē ta riki Kirisutu rete aja saka. Pe, ame'ē ta ke amō ta pyrara hū. Ihē ke aja tī. Ihē ke mupyrara hū ngā ixo tī. Aja rahā, Kirisutu pyraraha ke ihē riki amumba ta rī. ²⁵ Jesu rehe jurujar katu ame'ē ta pe Tupā je'ēha ke ihē amu'e katu. Ame'ē parakyha ke Tupā me'ē ihē pe. Pehē pe aja tī. Amu'e katu tī. Upa katu te ima'e je'ēha ke ihē apandu katu ngā pe. ²⁶ Yman ima'e je'ēha ke kome'ē ywy keruhū pe har ta pe a'e mujekwa ym rī. Apo ixotyhar ta pe a'e mujekwa katu 'y. ²⁷ Kuja a'e ukwa. Pehē py'a rehe Kirisutu ihī katu. Ame'ē ke yman a'e mujekwa ym rī. Apo ame'ē ke ixotyhar ta pe a'e mujekwa katu. Mā katu te hū ame'ē ke ame'ē. Ima'e katu te ha ke pesak ta tī. Ame'ē ke yman mujekwa ym tī. Apo upa ame'ē ke a'e mujekwa katu tī.

²⁸ Kirisutu rehe har upa ngā pe japandu pandu. Upa jande jakwa katuha namō upa ngā ke jamu'e katu. “Pejurujar katu ehe” aja japandu ngā pe tī. Aja rahā, aja pame katu te Tupā ruwa koty jamuhyk ta, ame'ēja saka. “Ko Kirisutu kotyhar ta ke. Ehe har ukwa katu te ame'ē ta ke” aja jamuhyk ta. ²⁹ Ame'ē ke rehe ihē aparaky hū. Ima'e je'ēha ke ihē apandu, ame'ē riki ihēma'e parakyha ke. Ima'e pyrātā te ha ke Kirisutu muwyr ihē pe. A'erehe ima'e je'ēha ke ihē apandu hū.

2

Ihēma'e aparakyha rehe har apandu ta

¹ Ko pehē pekwa katu aja ihē aputar. Pehē rehe har Tupā namō ihē apandu pandu te hū. Ihē aparaky hū, ame'ēja saka. Raoniséi ok ta pe har ta rehe har aja tī. Pehē rekoha juramā rupi upa katu te ihē rehe usak ym ame'ē ta rehe har aja tī. Tupā namō apandu pandu tī. ² Kuja Tupā namō ihē apandu:

—Jande pái keruhū! A'eta py'a ke emātā katu. Petēihar aja mā peja a'eta ipy'a katu a'eta juehe ixo. Mā peja nde rehe har a'eta ukwa katu te. Aja rahā, ka'u te'e ym ta. Kirisutu rehe har nde eremujekwa, ame'ē ke a'eta ukwa katu te ta tī. Yman ehe har ngā pe nde eremujekwa ym. Apo nde eremujekwa katu 'y — aja ihē apandu inamō.

³ Upa ma'e ke Tupā ukwa katu te a'e. Ame'ē ke Kirisutu mujekwa jande pe. Pe, Kirisutu rehe har amō ukwa katu rahā, Tupā ukwa katuha ke a'e ukwa ta tī.

⁴ Ko pehē pe ihē amupinim aī. Te'e amō ta pandu. Aja je'ē hātā tā pehē namō. Mā peja pehē ke a'eta muka'u te'e ym. Ame'ē ta panduha rehe pehendū rahā: “Mā! Katu” aja pekwaha naī. Anī. Ame'ē je'ēha namō mā peja pehē ke muka'u te'e ym. ⁵ Pehē namō ihē axo ym. Pe, pehē rehe har ihē py'a pe ihē akwa akwa axo. Kirisutu rehe pehē johu pejuru jar katu te. Pehijar ym, aja ihē ahendu, a'erehe ihē rury katu axo.

Kirisutu namō pehē juehe katu pexo

⁶ Jesu Kirisutu rehe pejuru jar katu a'erehe pepandu: “A'e riki jandema'e sawa'e te” aja pehē

py'a pe pemu'am. A'erehe inamō pehē juehe katu pexo. ⁷ Mā peja pahar a'e ke pehijar ym. Myra rapo ypyp ihon, aja inamō pexo katu. (Pehijar ym.) I'y tiha oho, aja ehe har pejumu'e katu te we pexo rī. Pehē ke Epar mu'e, aja pejurujar katu te we rī. Tupā namō pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pepandu ipe.

⁸ Pesak katurahā! Kirisutu rehe har pehē ke amō muka'u te'e rahā, katu ym tiki. Ngā ukwaha namō muka'u te'e. Jaxer ke ame'ē ukwaha. Ame'ē ke hamūi ta ukwaha ke ngā ukwa ixo. Kirisutu mu'e aja ym ame'ē. Pe, Tupā rehe ipy'a ym ame'ē ta ukwaha ke namō muka'u te'e tī. Ame'ē ke Kirisutu mu'e aja ym tī. ⁹ Kirisutu uwyr rahā, awa te'e a'e aja kome'ē ywy keruhū pe a'e ixo. Tupā a'e tī. Juja katu te a'eta tī. ¹⁰ Inamō pehē juehe katu pexo. A'erehe Kirisutu rehe har pekwa katu te, aja pexo. Amō Tupā je'ēha rahoha ta riki kapitā keruhū ta ke. Ame'ē ta 'ar koty te we Kirisutu pyrātā te hū ha.

Pehē ke Tupā muhā katu

¹¹ Pehē py'a rehe Kirisutu ihī, ame'ē riki pehē pিরer ke pejupā, ame'ēja saka. (Ame'ē ke ixotyhar ta ke pehē, aja mujekwa.) Ame'ē ke amō mujā ym. Kirisutu mujā ame'ē ke. Aja rahā, ma'e peka'u te'eha ke pema'e tar katu rahā, pepandu ta: “Anī. Japutu'u ta ingi” aja. (Aja rahā, ame'ē ma'e peka'u te'eha pema'eha ngi pehē ke Kirisutu muhem.) ¹² Pe, y pe pehē ke amō mujahuk rahā, Kirisutu namō pehē ke amō ta jyty, ame'ēja saka. Aja rahā, pexo ai te'e, ame'ē ke pehijar aja pemujekwa. Pe, y ngi pehē ke amō muhem

rahã, Kirisutu namõ pehẽ ke Tupã mukwera katu muhem, ame'ẽja saka tĩ. Aja rahã, pexoha pyahu, aja pexo. Pejurujar katu ehe, a'erehe Kirisutu namõ pehẽ ke a'e mukwera katu muhem, ame'ẽja saka.

¹³ Yman pemanõ ame'ẽja saka pehẽ. Ma'e peka'u te'eha ke pema'e, a'erehe pemanõ, ame'ẽja saka. Amõ awa ta aja pehẽ. Jundéu awa ta ym. Amõ awa ta ke pehẽ, a'erehe pemanõ ame'ẽ ta ke pehẽ kwe tĩ. Apo anĩ. Kirisutu namõ pehẽ juehe katu pexo 'y. A'erehe pehẽ ruhã te hũ aja pexo apo 'y. Ma'e jaka'u te'eha ke jande johu jama'ema'e. Ame'ẽ ke jande py'a ngi Tupã juhyk. Pe, jande rehe ipy'a ke a'e mujywyr. ¹⁴ Upa jandema'e ma'e jaka'u te'eha jama'ema'eha ke paper rehe amõ mupinim, ame'ẽja saka riki. Pe, ame'ẽ paper ke Tupã munixói te 'y. Kirisutu manõ, ame'ẽ myra ngã mupia ame'ẽ ke rehe ame'ẽ paper ke Tupã munixói te 'y. (Aja upa katu te mukanim.) ¹⁵ A'erehe amõ ta ke ãjã ta mukyje, ame'ẽ ke Kirisutu mukanim 'y. Myra ngã mupia ame'ẽ ke rehe a'e manõ rahã, ãjã tama'e pyrãtãha ke a'e muputu'u. Ame'ẽ ke a'e mujekwa ngã pe. A'erehe upa ngã ukwa katu apo 'y. (A'erehe ãjã ta ngi ngã kyje ym ta me'ẽ te'e.)

Mu'eharan ta rehe pehendu ym

¹⁶ Pesarahã! Ma'e ke pe'u, ame'ẽ rehe har katu ym, aja mu'eharan ta pandu. Ame'ẽ ta rehe pehendu ym. Amõ ma'e wera rahã, Tupãma'e ame'ẽ, a'erehe peparaky ym, aja pandu tĩ. Jahy pihun te rahã, aja tĩ. Peparaky ym tĩ. Jundéu awa tama'e putu'uha 'ar rahã aja tĩ. Peparaky ym tĩ, aja a'eta mu'e tĩ. Upa aja mu'eharan ta mu'e ame'ẽ

ke rehe pehendū ym. ¹⁷ Upa ame'ē ta riki ma'e mujekwaha jō. Kuja. Yman rahā uwyr ame'ē ke mujekwa. Ame'ē uwyr apo 'y. Kirisutu a'e. A'erehe mu'eharan ta rehe pehendū ym. ¹⁸ A'eta rehe pehendū ym, a'erehe pexoha riki katu ym aja amō ta pandu naī. Mā peja pemukahem ym. Ame'ē ta riki Tupā je'ēha rahoha ta rehe ipy'a moī moī katu, aja a'eta pandu. Pehē aja ym. (Tupā je'ēha rahoha ta rehe pehē py'a pemoī ym.) A'erehe pexoha katu ym aja pandu naī tī. Katu ym a'eta juehe aja a'eta pandu a'eta jupe. Ame'ē riki te'e. (A'eta katu te aja ukwaha.) Ixeraiha aja a'eta usak, a'erehe ukwa katu te aja a'eta pandu naī tī. A'erehe a'eta katu te aja a'eta jupe ukwaha naī. ¹⁹ Ame'ē ta Kirisutu kotyhar ta ym apo. Anī. Hījar oho.

Kirisutu riki jurujar katu ame'ē ta ākā aja saka. (Aja rahā, ixotyhar ta hendu katu ehe.) Jurujar katu ame'ē ta hendu katu ehe rahā, pyrātāha ke a'e muwyr ngā pe. (Jurujar katu ame'ē ta Kirisutu rete aja saka.) Hāy amō ke pyrātā katu. Mutariha aja tī. Pyrātā katu tī. (Aja Kirisutu namō ixotyhar ta juehe katu ixo rahā, Tupā putar aja ehe har ukwa katu te we ta ixo.)

Awama'e ukwaha rehe pehendū ym

²⁰ Kirisutu riki manō rahā, inamō pemañ ame'ēja saka tī. Aja rahā, Tupā rehe hendu ym ame'ē ta ukwaha ngi pehē ke a'e muruwak. A'erehe Tupā rehe hendu ym ame'ē ta aja pexo rahā, katu ym tiki. ²¹ A'eta pandu:

—Kome'ē mi'u pe'u ym. Pemanga ym tī. Pepyhyk ym te tī — aja.

²² Ame'ẽ mi'u amõ u'u. A'engi pusu ngi uhem riki. A'erehe a'eta pandu ame'ẽ ke awa ta ke te'e pandu ame'ẽ ke jõ. A'etama'e ukwaha ke mu'e, ame'ẽ jõ. (A'erehe upa ame'ẽ rehe pehendu ym.)

²³ Jete! Huryha namõ Tupã je'ẽha rahoha ta rehe ipy'a ke a'eta moĩ moĩ rahã, a'eta ukwa katu te, aja mujekwa naĩ. A'eta katu ym a'eta juehe aja a'eta jupe naĩ. Aja rahã, ukwa katu te, aja mujekwa naĩ tĩ. Ma'e ke u'u ym te rahã aja tĩ. Ukwá katu te, aja mujekwa naĩ tĩ. Pe, upa ame'ẽ ta aja ma'ema'e rahã, ipy'a pe ma'e ka'u te'eha ma'eha ke ukwa ukwa ixo. Ame'ẽ ke muputu'u ym. (Pe, ukwa ukwa ixo, aja a'eta ma'ema'e ixo tĩ.) Katu ym aja. A'erehe ame'ẽ mu'eharan ta rehe pehendu ym pehẽ.

3

Ywa pe har ma'e katu ame'ẽ ke pekwa pekwa pexo

¹ Kirisutu ke Tupã mukwera katu muhem rahã, pemanõha ngi pehẽ ke a'e mukwera katu muhem tĩ, ame'ẽja saka. A'erehe pexoha pyahu aja pexo katu. A'erehe ywa pe pehẽ pexo, aja pekwa pekwa pexo. (Aja rahã, Tupã putar ame'ẽ ke pema'ema'e, ame'ẽ rehe har pekwa pekwa pexo tĩ.) Ame'ẽ ywa pe Tupã rake Kirisutu wapyk uĩ. Ijywa katu koty wapyk. (Aja rahã, katu te ame'ẽ ke a'e, aja mujekwa katu.) ² Ywa pe ma'e ke ihĩ. Ame'ẽ rehe har pekwa pekwa pexo. (Aja rahã, Tupã putar ame'ẽ ke pema'ema'e ta.) Kome'ẽ ywy keruhũ pe ma'e ke ihĩ, ame'ẽ rehe har pekwa pekwa ym pexo. (Aja rahã, kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta aja ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym ta tĩ.) ³ Aja rahã,

pemanõ, ame'ëja saka pexo. A'erehe kome'ë ywy keruhũ pe har ta ma'e ke rehe har pekwa pekwa ym pexo. Tupã namõ pehẽ juehe katu pexo. Aja rahã, Kirisutu ixoha te aja pexo katu tĩ. Ame'ë ke Tupã mujekwa ym we rĩ. (Kome'ë ywy keruhũ pe har ta pe mujekwa ym we rĩ.) ⁴ Pe, Kirisutu jywyr rahã, inamõ pexo ta tĩ. Katu te ha namõ a'e jywyr ta. (Arahã upa ngã pe pexoha te ke Tupã mujekwa katu ta.)

Pexo ai te'e kwe

⁵ Pesarahã! Ma'e ka'u te'eha ke kome'ë ywy keruhũ pe har ta ma'ema'e tar katu. Aja pehẽ tĩ. Ame'ë ke pemukanim ta me'ë te'e. Kuja! Amõ kũjã rehe peka'u te'e ym. Amõ sawa'e rehe peka'u te'e ym tĩ. Pehẽ py'a pe ma'e jaxer ame'ë ke pekwa pekwa pexo ame'ë ke peputu'u ingi. Peka'u te'e ym. Amõ tama'e ke rehe pehẽ py'a pemoĩ ym tĩ. Ame'ë ta rehe pehẽ pemoĩ rahã: “Ko tupã” aja ame'ë rehe pehẽ pekwa. Katu ym aja. ⁶ Upa aja me'ë ke amõ ta ma'ema'e. Aja rahã Tupã je'ëha rehe hendu ym. A'erehe ame'ë ta ke Tupã mahy hũ ta. ⁷ Aja pehẽ kwe tĩ. Pexo ai te'e kwe tĩ.

⁸ Apo upa amõ we ma'e ke pehijar ta me'ë te'e. Kuja. Peparahy ym. Peje'ë je'ë hũ ym tĩ. Amõ ta rehe har katu ym peje'ë ym tĩ. Amõ ta rehe pehẽ juru ai ym tĩ. ⁹ Amõ ta pe te'e ym pehẽ tĩ. Yman aja te'e pexo ame'ë ke pehẽ tĩ. Apo ame'ë pexoha ke pehijar ta me'ë te'e.

Pexoha pyahu aja pexo katu

¹⁰ Apo pehẽ py'a pe katu ame'ë ke jõ pekwa pekwa pexo. Pehẽ py'a pyahu, ame'ëja saka. Ame'ë ke Tupã moĩ. A'e riki pyahu aja mujã. Amõ

amō we rahā, ame'ē ke a'e mukatu te we ixo rī. Aja rahā, a'e katu te ha aja pehē tī. Aja rahā, juehe har pehē pe a'e mujekwa katu te we ta rī. ¹¹ Ixotyhar ta pyahu aja ixo. A'erehe juja katu te awa ta ipe. Amō koty koty awa ta ke aja ym ipe. Ko jundéu awa ta ke aja a'e ukwa ym. Ko jundéu awa aja ym ame'ē ta ke aja a'e ukwa ym tī. Ko ipirer jupā ame'ē ta ke aja a'e ukwa ym tī. Ko ipirer jupā ym ame'ē ta ke aja ukwa ym tī. Ko amō awa ta aja ukwa ym tī. Ko ukwa ym te ame'ē ta ke aja ukwa ym tī. Ko miasu ta ke aja ukwa ym tī. Ko miasu ym ame'ē ta ke aja ukwa ym tī. Upa awa ta juja katu te ipe. Kirisutu jō riki katu te me'ē ke. Upa jurujar katu ame'ē ta py'a rehe a'e ihī katu. A'erehe upa ixotyhar ta juja katu te ipe.

Amō ta rehe pepy'a katu

¹² Pehē riki Tupā kotyhar ta ke. Pehē rehe a'e ipy'a katu. Pehē rehe a'e katu usak tī. A'erehe ixotyhar ta ke aja a'e muruwak. A'erehe amō ta rehe pepyrara pesak katu ta me'ē te'e. Pepy'a katu amō ta rehe tī. Pahar je'ēha pemujoywyr ym amō ta pe tī. Pahar peparahy ym amō ta rehe tī. “Mā! Katu te me'ē ke jande” aja ym pekwa pekwa pehē juehe har. ¹³ Pehē pe jaxer amō ta ma'e rahā, peje'ē ym a'eta pe. Pehē py'a pemujoywyr katu ehe tī. Pehē pe amō je'ē je'ē hū rahā, pahar pehē py'a pemujoywyr ehe. Pehē rehe Kirisutu ipy'a jywyr, aja pehē py'a pemujoywyr amō ta rehe tī. ¹⁴ Amō we tī. Kuja riki katu te ame'ē ke. Amō ta rehe pepy'a katu. Aja rahā, pehē katu te pehē juehe pexo.

15 “Myja ihē axo ta my? Ma'e ihē ama'e ta my?” aja pexo rahā, mā peja pehē py'a ke Kirisutu muhury katu. Aja rahā, pehē pema'eha rehe: “A'e tŷ” aja a'e pandu tī. (Aja ym rahā, pema'e ym ma'e ke.) “Peteīhar aja pexo tī. Pehē kotyhar ta namō pehē juehe katu pexo” aja Tupā mujekwa katu pehē pe. Aja rahā pehē py'a ke a'e muhury katu tī, aja pekwa ta. Pe, Tupā pe: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pepandu katu.

Tupā rehe har pejyngar katu

16 Kirisutu je'ēha ke pehē py'a pe pemupyta katu. Katu te ame'ē ke pemu'e katu pehē jupe. Ukwa katuha ke pehē pe Tupā muwyr, ame'ē namō pemu'e katu pehē jupe. Tupā je'ēha ke pejyngar. Tupā rehe har pejyngar tī. Tupā mujekwa ame'ē ke pejyngar tī. Tupā rehe pejyngar rahā: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pehē py'a pe pekwa pekwa pexo ehe har. 17 Upa katu te pema'ema'e, ame'ē ke Jesu je'ēha rupi pema'ema'e. Upa katu te pepandu ame'ē ke Jesu je'ēha rupi pepandu tī. A'e riki jandema'e sawa'e te. Pejurujar katu ehe, a'erehe Tupā namō pepandu rahā: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pepandu ipe. A'e riki jande pái keruhū.

Kirisutu kotyhar ta ma'ema'eha, ame'ē rehe har

18 Ixawa'e katu me'ē ta! Pehē pe apandu apo 'y. Pehē riki Kirisutu kotyhar ta ke, a'erehe pehē sawa'e ta rehe pehendu katu ta me'ē te'e.

19 Hakehar katu me'ē ta! Pehē pe apandu apo 'y! Pehē rakehar ta rehe pepy'a katu. Peje'ē je'ē hū ym a'eta pe.

²⁰ Kurumĩ ta aja tĩ. Kũjãtãi ta aja tĩ. Ta'yn ta aja tĩ. Kirisutu kotyhar ta ke pehẽ tĩ, a'erehe upa katu te nde pái pandu ame'ẽ ke rehe pehendu katu. Ne mãi rehe aja tĩ. Pehendu katu tĩ. Aja rahã, katu tiki. Aja rahã, Tupã ke pemuhury katu, ame'ẽja saka.

²¹ Ko ipái ta pe ihẽ apandu katu. Pehẽ ra'yr ta ke pemuparahy ym. Pehẽ rajyr ta ke aja tĩ. Pemuparahy ym tĩ. Imãi ta pe apandu tĩ. Pehẽ membyr ta ke pemuparahy ym tĩ. Pemuparahy rahã, a'eta jupyai ta ixo. Katu ym aja. A'erehe pemuparahy ym.

²² Ko miasu ta pe ihẽ apandu apo. Sehar pehẽ jar ta ixo. Upa katu te ame'ẽ ta pandu ame'ẽ ke rehe pehendu katu. Amõ ta riki ijar usak u'am rahã jõ paraky katu. Aja rahã, ijar pandu ta: “Pehẽ katu” aja ukwaha jupe. Aja ym pehẽ. Tupã rehe pehẽ py'a pemoĩ moĩ katu, a'erehe peparaky katu. Pemuka'u te'eha aja ym peparaky. ²³ Peparaky rahã, peparaky katu. Tupã pe peparaky pexo, aja pekwa pekwa pexo. A'erehe peparaky katu. Pehẽ jar ta rehe jõ peparaky pexo, aja ym pekwa pekwa pexo. ²⁴ Tupã riki ma'e ke pehẽ pe me'ẽ ta, aja pekwa pekwa pexo. Ixotyhar tama'e ke a'e mupyta katu. Yman rahã, a'e me'ẽ ta pehẽ pe. Pesarahã! Kirisutu riki pehẽ jar te. Peparaky ipe, aja pekwa pekwa pexo. ²⁵ Katu ym ame'ẽ ke amõ ma'e rahã, aja juja Tupã mujywyr ta ipe. Awa ta rehe juja katu te a'e usak. A'erehe katu ym ame'ẽ ke amõ ma'ema'e rahã, ame'ẽ ke a'e mupyrara ta tĩ.

4

¹ Ko miasu jar ta pe ihẽ apandu apo. Penupã ym,

miasu ta ke. A'eta paraky katu rahã, pemuhepy katu a'eta pe tĩ. Pesarahã! Pehẽ jar keruhũ ywa pe ixo tĩ, aja pekwa pekwa pexo. (Kirisutu a'e.) A'erehe katu ame'ẽ ke miasu ta pe pema'ema'e tĩ.

Tupã namõ pepandu katu

² Ma'e ke rehe har Tupã namõ pepandu pandu rahã, pahar ame'ẽ rehe har peputu'u ym. Pepandu katu te we rĩ. Aja te'eha pehẽ. Peta kÿ. Aja rahã, pepyhÿi ym ta pexo. (Aja rahã, tapijar te'e we Tupã namõ pepandu pandu katu ta.) Tupã namõ pepandu rahã: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja pepandu ipe tĩ. ³ Kirisutu rehe har ihẽ apandu. (Ame'ẽ ke amõ ta putar ym. A'erehe ihẽ ke kyndaha pe amõ ta kynda raho.) A'erehe kyndaha pe ihẽ axo apo. Pe, Tupã namõ pepandu rahã, jande rehe har pepandu tĩ. Kuja pepandu ipe:

—Páu ta ke emupoir. Aja rahã, ne je'ẽha ke a'eta pandu pandu katu ta. Yman Kirisutu rehe har ngã ukwa ym, ame'ẽ ke a'eta mujekwa katu ta apo — aja Tupã namõ pepandu katu.

⁴ Kuja inamõ pepandu tĩ:

—Páu pandu rahã, mã peja Kirisutu rehe har a'e mujekwa katu te. Aja rahã, katu tiki — aja inamõ pepandu ihẽ rehe har.

Amõ ta pe Tupã je'ẽha pemujekwa katu

⁵ Jesu rehe jurujar ym ame'ẽ ta ixo. Ame'ẽ ta namõ pexo rahã, pekwa katuha namõ pexo katu. Amõ amõ rahã, ame'ẽ ta rehe pesak rahã, Tupã je'ẽha ke pepandu katu ngã pe. Ame'ẽ angaha ke pemukanim ym. ⁶ Amõ ta namõ pepandu rahã, panduha katu ame'ẽ ke pepandu. Jaxer aja ym

pepandu. Pehē pe amō pandu: “Myja my?” Aja rahā, ame'ē ke pemujekwa katu ipe rahā, katu tiki.

Koro ok ta pe har ta pe Páu rehe har Tik mujekwa ta

⁷⁻⁸ Tik ke pehē koty ihē amondo ta. Jande mu aja a'e tī. Ihē apy'a katu ehe ame'ē ke a'e tī. Ihē aja Kirisutu rehe a'e paraky ixo. Ima'e je'ēha ke a'e pandu, ame'ē riki Tikma'e parakyha. Tik pandu ame'ē ke a'e ma'ema'e katu. Pehē koty uhyk rahā, upa ihē rehe har pandu ta pehē pe. A'erehe pehē koty ihē amondo ta kŷ. Myja jande johu jaxo, ame'ē rehe har pehē pe a'e mujekwa ta tī. Aja rahā, pehē ke muhury katu ta. ⁹ Inamō One oho ta tī. Jande mu aja a'e tī. Ihē apy'a katu ehe ame'ē ke a'e tī. A'e pandu ame'ē ke a'e ma'ema'e katu. Pehē kotyhar ke a'e. Sehar myrandu ke upa katu te a'eta jumokōi pandu ta pehē pe.

Katuha ke ngā mondo

¹⁰ Arita riki katuha ke mondo ixo pehē pe. Ihē namō kyndaha pe a'e ixo. Katuha ke Mak mondo ixo tī. Manambe anam ke a'e. Ehe har ihē apandu pehē pe kwe. Pehē koty a'e uhyk rahā, pehē rury katuha namō ipo ke pepyhyk katu ingi, aja ihē apandu kwe. ¹¹ Josue amō her Jusu. Katuha ke a'e mondo ixo tī. Ame'ē mahapyr jundéu awa ta ke. Ma'e Arita, Mak, Josue. Jundéu awa ta ngi har a'eta mahapyr jō ihē namō Tupā rehe har pandu pandu. Ta'yr rehe jurujar katu ame'ē ta pe Tupā pandu katu: “Ihē kotyhar ta ke pehē apo 'y. Aputar katu” aja. Ame'ē je'ēha pyahu ame'ē ke ame'ē mahapyr sawa'e ta mujekwa katu ngā pe.

Ihẽ namõ mujekwa katu. Ihẽ ke a'eta mahapyr muhury katu tĩ.

¹² Epar riki katuha ke mondo ixo a'e tĩ. A'e riki pehẽ kotyhar tĩ. Jesu Kirisutu rehe a'e paraky tĩ. Ima'e je'ẽha ke pandu, ame'ẽ riki Eparma'e parakyha ke. Pehẽ rehe har Tupã namõ a'e pandu pandu hũ.

—Mã peja Koro ok ta pe har ta py'a ke emãtã katu. Aja rahã, jurujar katuha ke a'eta hijar ym ta. Nde rehe har a'eta ukwa katu te. Aja ixo 'y. Upa katu te nde ereputar ame'ẽ ke a'eta ukwa katu te, aja mã peja a'eta ixo tĩ — aja pehẽ rehe har Tupã namõ Epar pandu pandu hũ.

¹³ Jete! Ihẽ apandu katu. Pehẽ rehe har Tupã namõ a'e pandu pandu hũ. Raoniséi ok ta pe har ta rehe har aja tĩ. Tupã namõ pandu pandu hũ tĩ. Iera ok ta pe har ta rehe har aja tĩ. Tupã namõ pandu pandu hũ tĩ. Ame'ẽ rehe ahendu tĩ. ¹⁴ Ruk riki katuha ke pehẽ pe mondo ixo a'e tĩ. Ndatu ke a'e. Jande japy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e. Nema riki katuha ke pehẽ pe mondo ixo a'e tĩ.

¹⁵ “Katuha ke jande jamondo jaxo” aja Jesu kotyhar ta pe pepandu. Raoniséi ok ta pe ixo ame'ẽ ta pe pepandu tĩ. Jande mu aja ame'ẽ ta tĩ. Amõ kũjã pe aja tĩ, ma'e Nin pe. Jandema'e katuha pepandu ipe. Hok pe Jesu kotyhar ta jy'ar. Ame'ẽ ta pe jandema'e katuha ke pepandu tĩ.

¹⁶ Kome'ẽ paper pinim rehe upa pesak rahã, Raoniséi ok ta pe har ta koty pemondo tĩ. A'ep Jesu kotyhar ta usak katu ta tĩ. Aja Raoniséi ok ta pe har ta amõ paper pinim pehẽ pe mondo rahã, ame'ẽ rehe pesak katu tĩ. ¹⁷ Kuja Aki pe pepandu katu:

—Kirisutu rehe nde ereparaky erexo. Ame'ě ke ehijar ym — aja pepandu ipe. (Tupã je'ěha ke a'e pandu, ame'ě riki ima'e parakyha ke.)

Ihě atu amupinim aĩ

¹⁸ Ko ihě po pe te'e ihě amupinim aĩ. Ihě Páu. Katuha ke pehẽ pe ihě amondo axo. Ko kyndaha pe ihě axo. Tupã namõ pepandu rahã, ihě rehe har pepandu ipe.

Mã peja pehẽ rehe Tupã ipy'a katu te hũ.
Upa.

Tupã Je'ẽha
New Testament in Kaapor (BR:urb:Kaapor)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaapor

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaapor

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
b46cc831-baa9-5b98-bd3d-1fb9f0357a11